

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

22. september 2014

Vår ref. 411901/v3

Deres ref. 13/4773

Høring – NITOs innspill til forslaget om ny, utvidet unntaksordning for fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeordningen

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 77.000 medlemmer. NITO viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høring vedrørende forslag til ny, utvidet unntaksordning for fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeordningen.

NITO jobber for en arbeidsmarkedspolitikk som fremmer likestilling og som gir menn og kvinner en reell lik mulighet til å kombinere yrkesaktivitet med familieliv. NITO vil understreke at foreldrepengeregelverket bør støtte opp om og stimulerer begge kjønn til høy yrkesdeltakelse, samtidig som regelverket stimulerer til et likestilt arbeidsmarked.

NITO mener en lovfestet tredeling av foreldrepengeordningen og en jevnere fordeling av foreldrepermisjonen ved at 1/3 forbeholdes far, 1/3 forbeholdes mor og 1/3 som foreldrene kan dele er viktig for å stimulere til at mor og far fordeler permisjonen mest mulig likt mellom seg. NITO er derfor også kritisk til den lovendring som fant sted 1. juli 2014 hvor mødre- og fedrekvotene ble redusert til fordel for en større fellesdel. Vi frykter at denne lovendringen vil være negativ for et kjønnslikestilt arbeidsliv.

Generelle kommentarer til høringsnotatet

I høringsnotatet er det lagt stor vekt på at de foreslåtte lovendringer vil lette NAVs arbeidssituasjon slik at prosessene rundt overføring av de respektive foreldrekvotene skal gjøres enklest mulig. NITO støtter i utgangspunktet forslag som vil effektivisere og forenkle NAVs bruker-/og saksbehandling, men er skeptisk til forslag som vi frykter vil være et tilbakeskritt i arbeidet for å fremme et kjønnslikestilt arbeidsmarked. Vi er derfor av den oppfatning at hensynet til likestilling i arbeidslivet må veie tyngre enn NAVs behov for enklere vurderinger knyttet til reglene for foreldrepermisjon.

Det fremgår av høringsnotatet at fedre i 2013 tok ut 22 prosent av foreldrepengedagene, mens mødre tok ut 78 prosent. Kvinner tar dermed fortsatt ut den desidert største delen av foreldrepermisjonen til tross for en tredeling som gir foreldrene en mulighet til likedeling av permisjonen. NITO er opptatt av at vi har et trygdesystem som gir kvinner og menn en praktisk lik mulighet til å ivareta sine muligheter og kompetanse i arbeidslivet, i kombinasjon med familieliv.

Det åpnes i forslaget opp for en betydelig utvidelse av unntaksadgangen for overføring av de respektive mødre- og fedrekvotene. NITO frykter at dette vil innebære et tilbakeskritt for likestilling i arbeidslivet. Menn tjener generelt mer enn kvinner i dag. For mange familier vil det innebære at

inntektstapet er større når far tar ut fedrekvoten, enn om mor tar ut størstedelen av foreldrepermisjonen. Samtidig er det grunn til å anta at fedre i større grad tar ut fedrekvoten når unntaksadgangen er begrenset, fordi det da er mest sannsynlig at familien mister fedrekvoteperioden dersom far ikke tar ut sin del. NITO støtter på denne bakgrunn ikke en utvidelse av unntaksadgangen.

Til kapittel 5 Forslag til administrativ ordning

Presumsjonen i høringsnotatet, er at de fleste foreldre ønsker å nyttiggjøre seg av retten til lønnet permisjon for å være sammen med barnet sitt. For at begge foreldre skal være i stand til å ta ut sin andel av permisjonen, må det legges til rette for et slikt resultat.

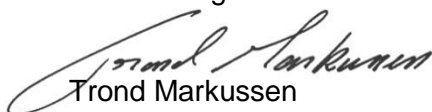
Dersom det åpnes for at foreldrene ved egenerklæring kan overføre sin kvote til den andre, mener NITO det er grunn til å frykte at konsekvensen vil være at mor tar ut større andel av foreldrepermisjonen. NITO støtter derfor ikke departementets forslag om at unntaksordningen skal baseres på egenerklæring fra foreldrene, men mener foreldrene må søke på lik måte som gjeldende rett.

Departementet drøfter videre to alternative modeller for etterfølgende kontroll og dokumentasjon. Vi ser ikke noen av disse modellene som hensiktsmessige. Modell 1 legger opp til etterfølgende stikkprøvekontroll og dokumentasjonskrav, men sikrer ikke unntaksadgangen godt nok. Som departementet drøfter «kan det oppstå en problematisk situasjon dersom en etterfølgende kontroll avdekker at en forelder har overført sin kvote til den andre forelder uten at vilkårene for unntak var oppfylt». Modell 2 legger opp til at egenerklæringen skal legges til grunn av NAV, uten krav om dokumentasjon eller noen nærmere vurdering av om vilkårene er oppfylt, hvilket NITO mener er uheldig.

Til kapittel 7 Konsekvenser av forslaget

NITO merker seg at «departementet antar (...) at andelen mødre som vil overføre deler av mødrekvoten (...) til far vil være svært lav» og at de «forventer at en utvidet unntaksadgang vil føre til at mødre tar ut en større del av foreldrepengedagene enn i dag».

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær